

❖ عنوان پژوهش:		
مطالعه کاربرد و تجزیه و تحلیل کلان داده در سازمان تامین اجتماعی		
❖ نوع پژوهش:		
توسعه‌ای □	بنیادی □	کاربردی ✓
❖ نوع خروجی حاصل از انجام پژوهش:		
سند سیاستگذاری □	گزارش کارشناسی □	طرح پژوهشی ✓

لازم به ذکر است در چارچوب پژوهشی موسسه عالی پژوهش تامین اجتماعی، منظور از طرح پژوهشی، سند سیاستگذاری و گزارش کارشناسی به شرح ذیل است:

«طرح پژوهشی»

طرح پژوهشی یکی از انواع قالب‌های تولید علمی محسوب می شود که منطبق با اصول علمی روش تحقیق انجام می شود.

«سند سیاست گذاری»

«سند سیاست گذاری»، گزارشی کوتاه، بی طرفانه و موجز در پاسخ به یک سؤال مشخص یا راجع به یک مسئله خاص است که استاندارد صلاحیت برای تهیه سند سیاست گذاری، افراد خبره هستند. این گزارش شامل سه بخش زیر می شود: بخش اول که به آن «خلاصه مدیریتی» خواهیم گفت، بر روی جلد گزارش، ضمن بیان مشکل در یک یا دو سطر، به ارائه راهکارهای اجرایی منطقی برای آن در حداکثر نصف صفحه می پردازد. بخش دوم که گزارش اصلی را تشکیل می دهد و در 3 تا 5 صفحه مطابق چارچوب تعیین شده تهیه می شود، «پیشنهادات سیاست گذاری» نامیده می شود. بخش سوم که به تحلیل دقیق موضوع و ارائه اسناد پشتیبان آن می پردازد، «یادداشت سیاست گذاری» نام دارد. هر یک از این سه بخش برای اهداف خاص و مخاطبان ویژه خود تهیه می شوند.

«گزارش کارشناسی»

شامل ارائه یک گزارش کامل در خصوص یک موضوع خاص مورد نظر است که به یک فرد مجری با سطح صلاحیت حداقل «محقق» واگذار می شود تا حداکثر طی 3 ماه، گزارش مورد نظر را منطبق با فرمت ارائه شده تهیه و ارائه نماید.

«تعریف سطح خرد/متوسط/کلان»

طرح خرد- طرحی است که از حیث مبلغ سه برابر حد نصاب معاملات خرد موسسه می باشد.

طرح متوسط- طرحی است که از حیث مبلغ از معاملات خرد فراتر بوده و حداکثر ده برابر سقف حد نصاب معاملات خرد موسسه می باشد.

طرح کلان- طرحی است که از حیث مبلغ از سقف معاملات متوسط فراتر باشد.

❖ توصیف و بیان مسئله:

کلان داده (Big Data) مجموعه‌ای بسیار بزرگ از داده‌ها است که از منابع متعددی جمع‌آوری می‌شود. این داده‌ها می‌توانند نتایج ارزیابی عملکرد یک سازمان یا تعاملات مخاطبان آن در شبکه‌های اجتماعی باشند. جمع‌آوری، ذخیره، تحلیل و درک کلان داده معمولاً به روش‌های آماری و ابزارهای تحلیلی پیشرفته نیاز دارد و فراتر از توان ابزارهای مرسوم است. کلان داده در طول چند سال‌های گذشته به عنوان یک چالش توجهات زیادی را به خود معطوف کرده است. در یک نگاه کلی به طبقه‌بندی داده‌ها می‌توان چنین اظهار داشت که هشتاد درصد از داده‌های سراسر جهان ساختارمند نیست، به تعبیر دیگر هر کاری که امروزه با کامپیوتر و یا اتوماسیون انجام می‌شود، می‌تواند داده‌های بدون ساختار تولید کند. این داده‌ها، ماهیت پیچیده‌ای دارند، فضای بیشتری را اشغال می‌کنند و بی‌نظمی و به هم ریختگی‌شان، مدیریت و درک آنها را دشوار می‌کند.

برای به‌دست‌آوردن اطلاعات مفید، داده‌ها باید قابل تفسیر باشند. با وجود اینکه تفسیر داده‌ها زمان و انرژی بیشتری می‌خواهد، اما نتیجه این تفسیر ارزشمندتر از جمع‌آوری ساده داده‌های بدون ساختار است. تجزیه و تحلیل این داده‌ها در یک سازمان می‌تواند بینشی ایجاد کند که منجر به تصمیم‌گیری‌های بهتر و کشف مسیرهای استراتژیک کسب و کار شود. کلان داده‌ها در طول چند سال گذشته همچنین به عنوان یک چالش توجهات زیادی را به صنعت بیمه جلب کرده است. طبق نظرسنجی که بین بیمه‌گران انجام شد، مشخص شد که سازمان‌ها بر اهمیت استفاده از قدرت کلان داده در چارچوب تجزیه و تحلیل و پیش‌بینی فرایندها برای بهبود تصمیمات خود با توجه به قیمت‌گذاری، تعهد و کلیه استراتژی کسب و کار تمرکز می‌کنند. تجزیه و تحلیل این داده‌ها با سیستم‌های نرم‌افزاری پیشرفته، به سازمان‌ها در تصمیم‌گیری‌ها و تعیین استراتژی کمک می‌کند و این باعث کاهش هزینه‌ها و افزایش درآمد در هر کسب‌وکاری می‌شود.

تجزیه و تحلیل داده‌های گذشته و کنونی می‌تواند به ارزیابی ترجیحات در حال تغییر ذینفعان سازمان کمک کرده و به مشاغل این امکان را می‌دهد که به خواسته‌ها و نیازهای مددجویان پاسخگوتر باشند. بطور مثال نتایج این تجزیه و تحلیل در حوزه درمان در قالب ارائه خدمات بهتر به عموم مردم کمک کنند و این امر منجر به شناسایی روش‌هایی شخصی‌سازی شده برای درمان بیماران می‌شود. این امر منتج به افزایش سلامت جامعه و کاهش هزینه‌های دولت در بخش بهداشت و درمان می‌شود.

روش‌های مختلفی برای تجزیه و تحلیل دیتا‌های بزرگ وجود دارد، از جمله می‌توان به؛ تجزیه و تحلیل "پیش‌بین"¹ اشاره کرد در این تحلیل مکانیزمی اجرا می‌شود که رفتار یک فرد را پیش‌بینی می‌کند. این مدل،

¹ predictive models

ویژگی‌های افراد (موجودیت‌ها) را به عنوان ورودی دریافت کرده و یک امتیاز پیش‌بینی به عنوان خروجی فراهم می‌کند. هرچه امتیاز پیش‌بینی بالاتر باشد، احتمال آنکه آن موجودیت رفتار پیش‌بینی شده را از خود بروز دهد، بیشتر است و یا در روش توصیفی، داده‌ها را خلاصه‌سازی کرده و کمتر بر جزئیات دقیق هر بخش از اطلاعات تمرکز می‌کند و در عوض بر روایت کلی متمرکز می‌شود. و در روش تحلیل‌های تجویزی، عموماً به دنبال جنسی از پیش‌بینی هستند که بر اساس خروجی مدل پیش‌بین بتوان اقداماتی را تجویز کرد. با تجزیه و تحلیل درست و اصولی داده‌ها، انتظار می‌رود؛ صرفه‌جویی در هزینه، کاهش زمان، رفتارنگاری، بهبود جذب و نگهداری ارباب رجوع به سهولت بیشتر منجر شود.^۲ رشد سریع ابزارهای تحلیلی و ابزارهایی که گونه‌ای از هوشمندی را برای سازمان به ارمغان می‌آورند، نشان‌دهنده امکان جستجو دارایی‌های نامشهود در نقاط مختلف سازمان است. این دارایی‌های دانشی، فراتر از چیزی است که در گذشته به عنوان دارایی‌های نامشهود سازمانی در نظر گرفته می‌شد. **در رابطه با کاربرد کلان داده**، بر اساس تحقیقات صورت گرفته می‌توان گفت؛ داده‌های بزرگ بینش ارزشمندی را در مورد ارباب رجوع ارائه می‌دهند و سازمان‌ها می‌توانند برای توسعه منابع خود و کاهش مصارف، از کلان داده‌ها استفاده کنند. سازمان‌ها از داده‌های کلان در سیستم‌های خود برای بهبود عملیات، درک بیشتر نسبت به ارباب رجوع و ارائه خدمات بهتر به آنها، آگاهی و بینش وسیع‌تر نسبت به کسب و کار خود، مدیریت زنجیره تامین، نوآوری مبتنی بر داده، هدف‌گذاری دقیق‌تر و اقدامات دیگر استفاده می‌کنند که در نهایت می‌تواند بر منابع و مصارف خود تاثیر گذار باشد.

در حال حاضر، سازمان تامین اجتماعی با برخورداری از ۱۴ میلیون نفر جمعیت بیمه شده اصلی که با در نظر گرفتن خانواده‌های تحت پوشش به حداقل ۴۲ میلیون نفر می‌رسد. خدمات متنوع و متکثری را چه در حوزه بیمه، چه در حوزه درمان و چه سرمایه‌گذاری بین‌النسلی ارائه می‌دهد که هریک از آنها منتج به تولید بخش مهمی از دیتاهای سازمان می‌شود. خدمات بیمه‌ای سازمان تامین اجتماعی شامل؛ بیمه دانشجویی، بیمه زنان خانه دار و دختران، کمک هزینه بارداری (مرخصی زایمان)، کمک هزینه ازدواج، کمک هزینه کفن و دفن، بیمه بیکاری، اروتز و پروتز، جمع‌آوری سوابق و غرامت دستمزد ایام بیماری است و یا خدمات کارفرمایان شامل؛ حوادث ناشی از کار، دریافت نرم افزار ارسال حق بیمه، تسهیلات قانونی، پیمانکاران و کارگاه‌های تازه تاسیس و نیز خدمات مستمری هم شامل؛ مستمری بازنشستگی، مستمری ازکارافتادگی و مستمری بازماندگان ضمن نشان دادن تنوع در خدمات سازمان را دارد از سویی دیگر ارائه این خدمات به تولید داده می‌پردازد و در شرایط حاضر به دلیل انبوه داده‌های تولید شده در سازمان (که بیشتر ناساختاریافته می‌باشد) **لزوم بکارگیری ابزارهای هوشمند برای تجزیه و تحلیل داده به وضوح مشخص می‌شود**. لذا موسسه عالی پژوهش بر آن است

² Beyer, Mark A (۲۰۱۴). "The importance of 'big data': a definition". Stamford, CT: Gartner

تا با این تحقیق کاربرد و تجزیه و تحلیل کلان داده در سازمان تامین اجتماعی را مورد بررسی قرار دهد.

◀ اهداف مورد نظر برای تحقیق:

◀ هدف اصلی

◀ مطالعه کاربرد و تجزیه و تحلیل کلان داده در سازمان تامین اجتماعی

◀ اهداف فرعی

1. شناسایی انواع داده های سازمان

2. بررسی چالش های داده های بزرگ در سازمان

3. شناسایی ابزارهای هوشمند تجزیه و تحلیل داده های بزرگ در سازمان (از جمله دیتا ماینینگ و هوش مصنوعی)

4. بکارگیری ابزارهای تجزیه و تحلیل داده بزرگ در سه بخش درمان، بیمه و سرمایه گذاری بصورت پایلوت

5. استخراج نتایج کاربرد های ابزارهای هوشمند ماینینگ در سامانه های هدف شماره 4

6. تبیین کاربرد های تجزیه و تحلیل داده های بزرگ در راستای منابع و مصارف سازمان

❖ زمینه های استفاده و کاربرد نتایج تحقیق (کاربست آن در سازمان تامین اجتماعی یا حوزه رفاه و تامین اجتماعی):

نتایج این پژوهش می تواند الگوی مناسبی برای مدیریت دانش در سازمان تامین اجتماعی ارائه نماید.

❖ محدوده مکانی و محدوده زمانی

- سازمان تامین اجتماعی

- دیتا های سال 1401

- مدت زمان اجرای طرح 4 ماه

❖ شرح خدمات مورد انتظار:

- مرور متون (به خصوص اسناد ILO/ ISSA)

- مراجعه به خبرگان موضوعی

کد سند:
شماره ویرایش:

<p>- تعیین انواع داده های سازمان (ساختاریافته، نیمه ساختاریافته و غیر ساختارمند)</p> <p>- پایلوت الگو و سنجش کیفیت در مراکز ملکی منتخب</p>
<p>❖ خروجی های موردانتظار :</p> <p>1- گزارش کارشناسی</p> <p>2- مقاله</p>
<p>❖ محدودیت ها و موانع احتمالی پیش رو:</p> <p>دسترسی به سامانه های حوزه های مختلف سازمان</p>
<p>❖ مدت زمان حدودی اجرای پروژه (ماه):</p> <p>4 ماه</p>
<p>❖ سطح مورد نظر برای اجرای طرح:</p> <p>خرد ☒ متوسط ☐ کلان ☐</p>